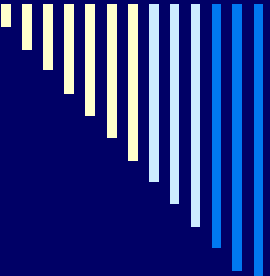

Общата селскостопанска политика – пресечна точка на образованието и обучението в земеделието

Постигането на целите за развитие на селските райони като втори стълб на Общата селскостопанска политика през следващия програмен период 2014-2020 г. се осъществява чрез *шест приоритета*, в които са отразени съответните *тематични цели на Общата стратегическа рамка*.

Първият приоритет е формулиран като „Стимулиране на трансфера на знания и иновациите в областта на селското стопанство и горското стопанство и селските райони с акцент върху следните области

- Стимулиране на иновациите и базата от знания в селските райони
  - Укрепване на връзките между селското и горското стопанство и научно –изследователската дейност и иновациите
  - Поощряване на ученето през целия живот и професионалното обучение в секторите на селското и горското стопанство.
-

Общата селскостопанска политика – пресечна точка на образованието и обучението в земеделието

□ Каква е ситуацията в настоящия програмен период

По данни от преброяването на земеделските стопанства през 2010 г. едва 3 % от управителите на земеделски стопанства са със земеделско образование.

От тях 2,08 са със средно професионално земеделско образование и 0,83 % са с висше селскостопанско образование. По възрастови групи управителите със средно професионално образование на възраст между 25 и 44 години са малко повече – 4%. По-ниски са тези стойности във възрастовата група над 55 години – около 1-2 %. При управителите с висше земеделско образование няма особена разлика по възрастовите групи, като само между 25 и 34 години техният дял е малко по-висок - 2 %.

Общата селскостопанска политика – пресечна точка на образованието и обучението в земеделието

- Какви са данните за последната учебна година 2011-2012 г. за обучаващите се в професионалните гимназии за получаване на средно професионално образование
- По данни от МЗХ за 85 държавни училища, които са второстепенни разпоредители с бюджетни кредити към министъра на земеделието и храните
- Общият брой ученици в дневна форма – 18 250

Общата селскостопанска политика – пресечна точка на образованието и обучението в земеделието

От тях по професионални направления:

- *Селско стопанство, горско стопанство и ветеринарна медицина – 9 330*
- *Физически науки в т.ч. опазване на околната среда, производство и преработка, архитектура озеленяване и парково строителство – 3 842*
- *Стопанско управление, икономика на земеделско стопанство – 2 396*
- *Услуги на личността в т.ч. селски туризъм, кетеринг – 2 188*
- *Изобразителни изкуства, дизайн и художествени занаяти – 373*
- *Транспорт – 96*

Освен учениците в дневните форми в професионалните гимназии към МЗХ се обучават и 6 564 ученици в задочна, вечерна, самостоятелна и индивидуална форма на обучение.

Общата селскостопанска политика – пресечна точка на образованието и обучението в земеделието

По данни на МОМН за завършилите през 2012 г.
в направление селско стопанство

общо 1570 ученици

разпределението по степени на професионална
квалификация е следното –

1 степен -10;

2 степен – 532;

3 степен – 1028.

Общата селскостопанска политика – пресечна точка на образованието и обучението в земеделието

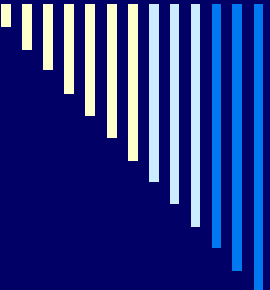
- Какви възможности предоставя втори стълб на ОСП през настоящия програмен период за насърчаване на включването на млади хора със специализирано земеделско образование в сектора на селското стопанство и също така за повишаване на професионалната квалификация на фермерите

По Програмата за развитие на селските райони

- *Мярка 112 –*

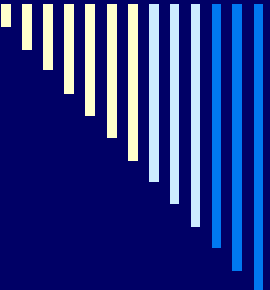
Условие за допустимост на кандидатите за подпомагане е да имат съответните професионални умения и познания, а именно

- Средно образование в областта на селското стопанство или ветеринарната медицина или средно икономическо образование със земеделска насоченост
  - Висше образование в областта на селското стопанство или ветеринарната медицина или висше икономическо образование със земеделска насоченост
  - Завършен курс от минимум 150 часа по мярка 111 от ПРСР
-

Общата селскостопанска политика – пресечна точка на образованието и обучението в земеделието

- При условие, че кандидатите не отговарят на тези изисквания, се задължават в бизнес плана да ги изпълнят в 3 годишен период от сключването на договора за отпускане на финансовата помощ.
- Допълнителен стимул по мярка 112 е получаването на предимство при класиране по критерии, като проектите на млади фермери, които към момента на подаване на заявлението за подпомагане имат съответните професионални умения и знания получават 25 точки.

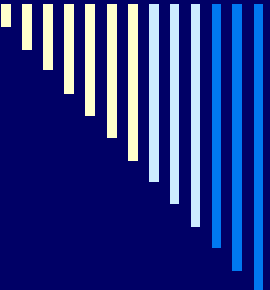
Общата селскостопанска политика – пресечна точка на образованието и обучението в земеделието

Мярка 111 – Курсове, информационни дейности

- Бенефициенти като обучаващи организации могат да бъдат ЦПО, професионални гимназии, висши училища
- Обучението за фермерите и собствениците на гори е напълно безплатно

Според данните от преброяването от 2010 г. 4694 управители на земеделски стопанства за започнали курс през последните 12 месеца. Като се има предвид конкретния период на провеждане на преброяването и последователното стартиране на одобрените курсове и семинари по мярка 111, може да се отчете че това е в началото на изпълнение на възможностите за обучение, които предоставя мярката.

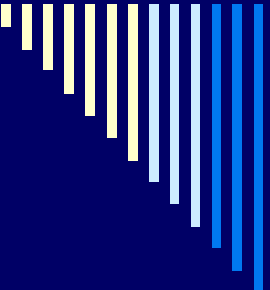

Общата селскостопанска политика – пресечна точка на образованието и обучението в земеделието

Какво ще се случва през следващия програмен период

- По Втори стълб на ОСП
  - Отново ще има възможности за подкрепа за стартова помощ за млади селскостопански производители
  - Мярка за трансфер на знания
  - По мярката за инвестиции ще се предоставя с 20% по-висок размер на помощ за младите селскостопански производители
  - Нова възможност е включване в обхвата на ПРСР на тематична подпрограма, насочена към задоволяване на специфични нужди по отношение на младите селскостопански производители

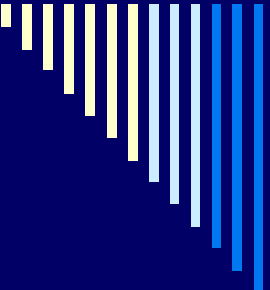

Общата селскостопанска политика – пресечна точка на образованието и обучението в земеделието

- По първи стълб на ОСП също ще се отделят специални условия за младите фермери.

Държавите-членки следва да дават допълнително годишно плащане на млади фермери, които започват дейността си и получават плащане по схемата за базово плащане. Плащането за млади фермери по Първи стълб представлява надбавка от 25% върху правата за плащане, които младият фермер е активирал през съответната година. Надбавката се прилага за площ до 25 ха от стопанството на младия фермер. Схемата за младите фермери е задължителна за прилагане от държавите-членки и те следва да отделят за нея до 2% от националните си пакети за директни плащания

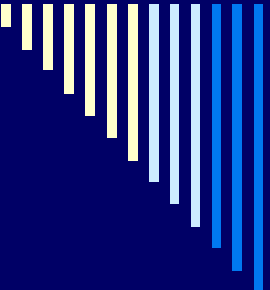

Общата селскостопанска политика – пресечна точка на образованието и обучението в земеделието

И все пак.....

- Какво още можем и трябва да направим за да преодолеем този тревожно нисък процент на фермерите с образование в областта на земеделието**
- **МОМН – учебни програми, списък с професии и специалности - за средното професионално образование**
- **Висшите училища – аграрните университети**
- **Първи стълб на ОСП**
- **Втори стълб на ОСП**
- **Земеделският бизнес**
- **Браншовите организации**
- **Неправителствените организации**

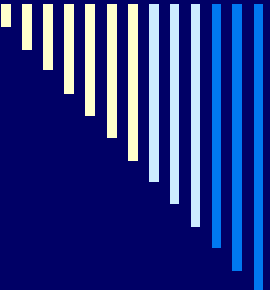

Общата селскостопанска политика – пресечна точка на образованието и обучението в земеделието

□ **Да питаме и младите хора.....**

Тези, които се обучават по земеделски специалности

- **защо са избрали това обучение**
- **какво би ги стимулирало да се занимават със земеделие**
- **какво би ги отказало**
- **какво знаят и очакват от ОСП**
- **какво специализирано земеделско образование биха искали да получат за да бъдат конкурентоспособни, за да бъдат успешни „бенефициенти“ по мерките и схемите по ОСП**

Общата селскостопанска политика – пресечна точка на образованието и обучението в земеделието

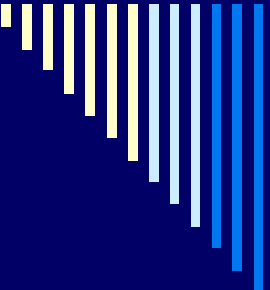
- Да попитаме преподавателите от средните и висшите земеделски училища**
    - Какви са младите хора, които се обучават в тези училища**
    - Какво знаят преподавателите за ОСП**
    - Какво трябва да се промени и подобри в образованието и обучението през целия живот в областта на земеделието**
-

Общата селскостопанска политика – пресечна точка на образованието и обучението в земеделието

- Да попитаме бизнеса в земеделието
  - Къде е прекъснатата връзката или защо не е създадена връзка между земеделското производство и земеделското образование
  - Какво очаква бизнесът от специализираното земеделско образование и обучение
  - Как очакват да бъдат подкрепени фермерите за да се увеличи делът на земеделските специалисти в управлението и в производствената дейност на земеделските стопанства

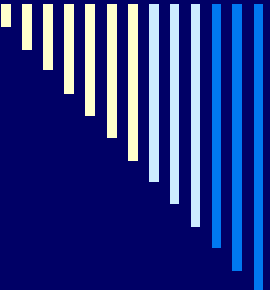

Общата селскостопанска политика – пресечна точка на образованието и обучението в земеделието

Общата селскостопанска политика не може да реши изцяло проблема с ниския процент на фермерите със специализирано образование, но може да създава възможности и стимули.

В същото време през следващия програмен период ще са необходими още повече и още повече специализирани знания и умения- за справяне с предизвикателствата на конкурентоспособността, продоволствената сигурност, промените в климата.

Общата селскостопанска политика – пресечна точка
на образованието и обучението в земеделието

Благодаря за вниманието!

д-р инж. Мая Нинова

държавен експерт в дирекция “Развитие на селските райони”

Министерство на земеделието и храните

тел.(02) 985 11 428

mninova@mzh.government.bg
